

2.1 ระบบคอมพิวเตอร์

ระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานคอมพิวเตอร์หนึ่งจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1.1 ส่วนของฮาร์ดแวร์ (Hardware)

2.1.2 ส่วนของซอฟต์แวร์ (Software)

2.1.1 ส่วนของฮาร์ดแวร์ประกอบด้วยส่วนประกอบหลักดังนี้

2.1.1.1 ซีพียู (CPU) เป็นหน่วยประมวลผลกลางที่ทำการประมวลผลควบคุมการทำงานของงานที่ส่งเข้ามาประมวลผล

2.1.1.2 หน่วยความจำ (Memory Unit) เป็นหน่วยที่เก็บข้อมูลขณะทำการประมวลผลซึ่งจะมีทั้งหน่วยความจำหลัก (Main Memory) และหน่วยความจำสำรอง (Secondary Memory)

2.1.1.3 หน่วยอินพุต และเอาต์พุต เป็นส่วนรับข้อมูลเข้ามาทำการประมวลผลและแสดงข้อมูลหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผล

สำหรับส่วนของฮาร์ดแวร์ ที่ทำการศึกษาใน ฝึกอบรม (CONFIGURATION) ต่าง ๆ ภายในระบบดังรูปที่ 2.1 และรูปที่ 2.2

2.1.2 ส่วนประกอบซอฟต์แวร์ ประกอบด้วยโปรแกรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

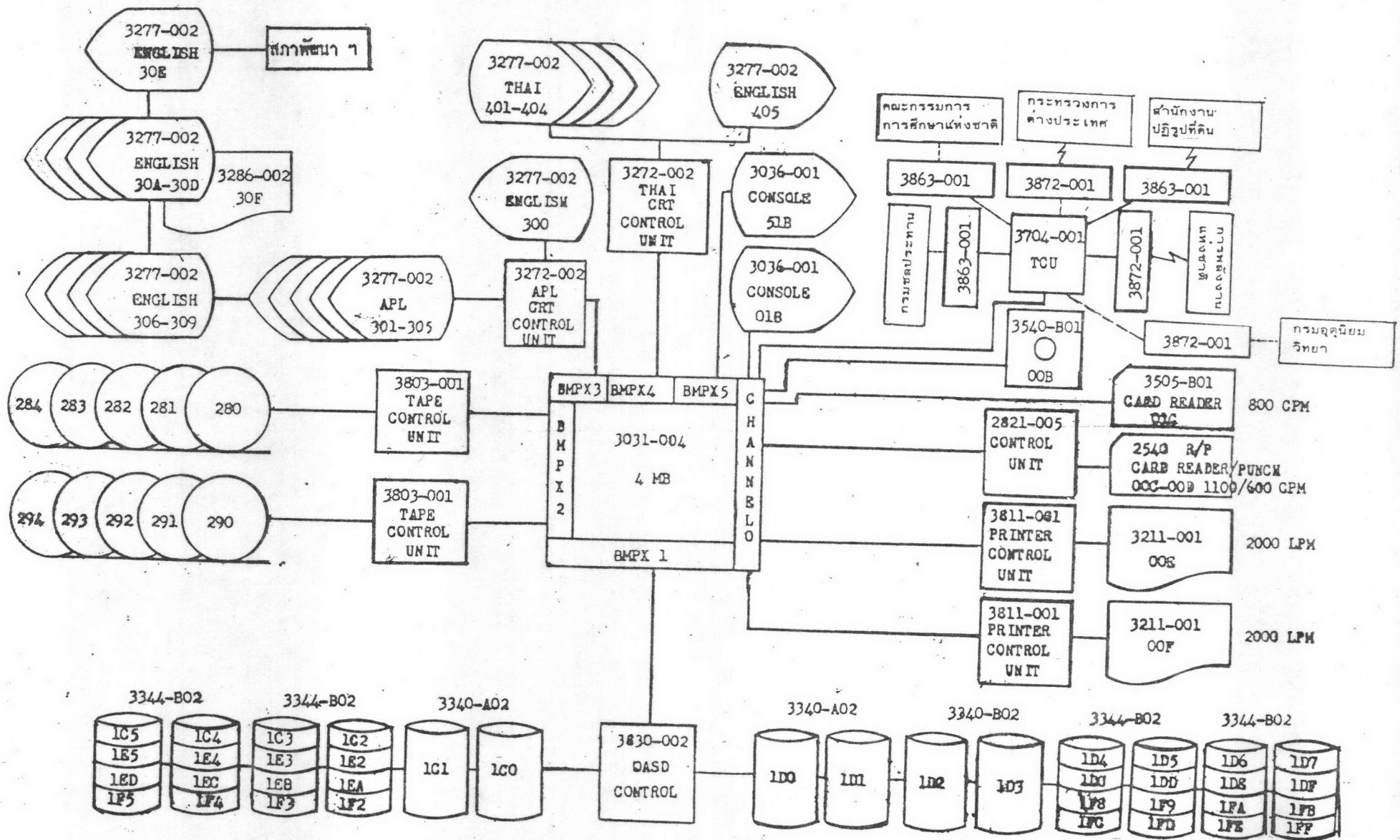
2.1.2.1 โปรแกรมควบคุมระบบ (Operating System)

2.1.2.2 โปรแกรมใช้งาน (Application Program)

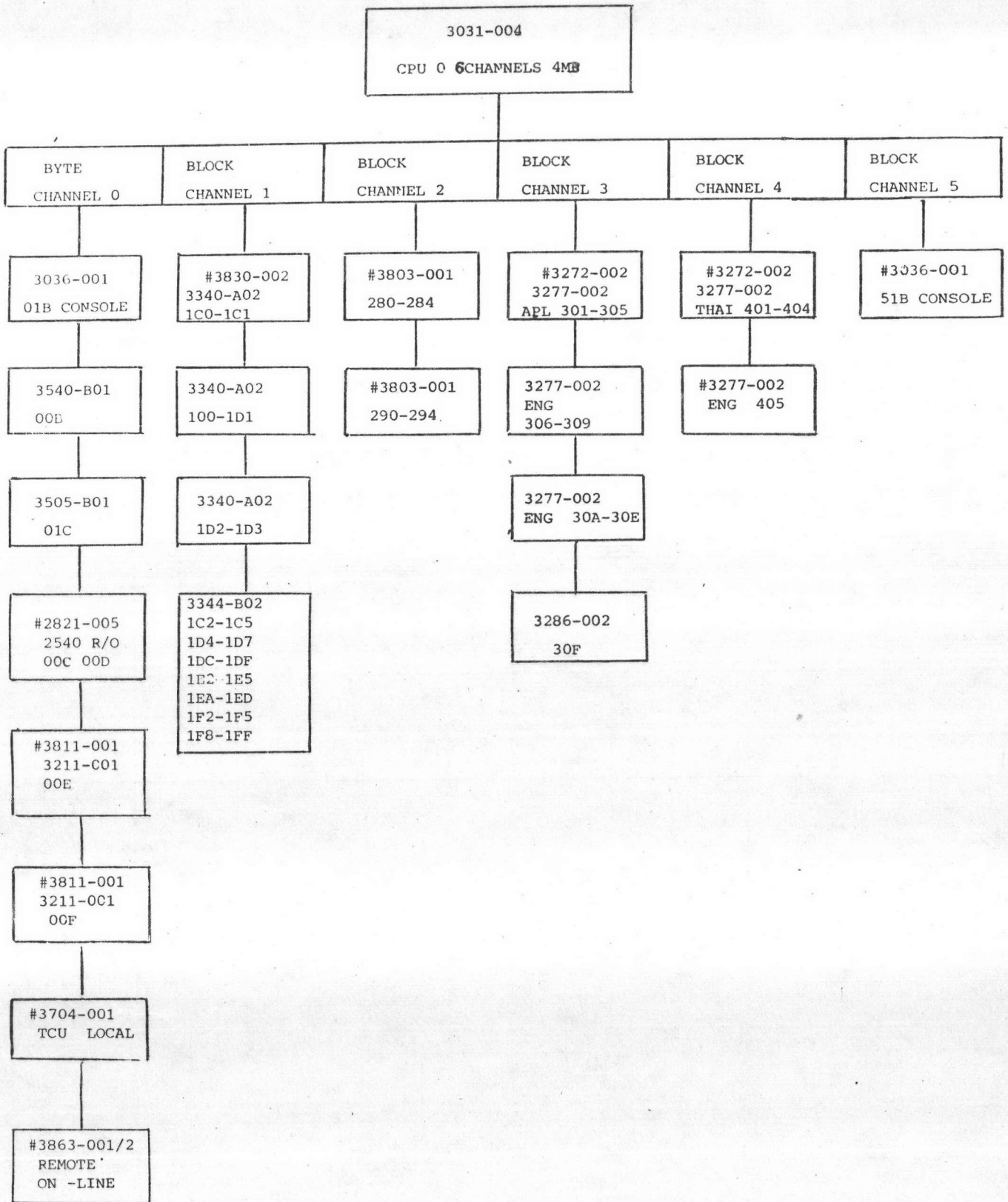
ในการศึกษาครั้งนี้ จะขอกล่าวถึง เฉพาะในส่วนโปรแกรมควบคุมระบบเท่านั้น ด้วยมีโปรแกรมควบคุมระบบดังต่อไปนี้คือ

1. โปรแกรมควบคุมระบบวีเอ็ม/เอสพี (Virtual Machine/System Product, VM/SP)

2. โปรแกรมควบคุมระบบ โอเอส/วีเอส1 (Operating System/Virtual Storage 1, OS/VS1)

รูปที่ 2.1 แสดงลักษณะอุปกรณ์ภายในระบบคอมพิวเตอร์

รูปที่ 2.2 แสดงลักษณะอุปกรณ์ที่ติดตั้งในแต่ละช่องสถานี

3. โปรแกรมควบคุมระบบ ซีไอเอส/วีเอส (Customer Information Control System/Virtual Storage, CICS/VS)

โปรแกรมควบคุมระบบ วีเอ็ม/เอสพี (Virtual Machine/System Product)

โปรแกรมควบคุมระบบเป็นโปรแกรมควบคุมระบบ ซึ่งทำการจัดการทรัพยากรของระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้ใช้หลายคนสามารถทำงานภายใต้โปรแกรมควบคุมระบบที่แตกต่างกันหลายระบบด้วยกัน และมีคอมพิวเตอร์หลายระบบสำหรับผู้ใช้เหล่านั้น ดังรูปที่ 2.3

วีเอ็ม/เอสพี (VM/SP)					
งานใน	งานใน	งานใน	งานใน	งานใน	งานใน
โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม	โปรแกรม
ควบคุมระบบ	ควบคุมระบบ	ควบคุมระบบ	ควบคุมระบบ	ควบคุมระบบ	ควบคุมระบบ
โอเอส/ วีเอสวัน	เอ็มวีเอส	ดอล/วีเอส	ดอล/วีเอสอี	ซีเอ็มเอส	ซีเอ็มเอส
(ØS/VS1)	(MVS)	(DØS/VS)	DØS/VSE)	(CMS 1)	(CMS 2)

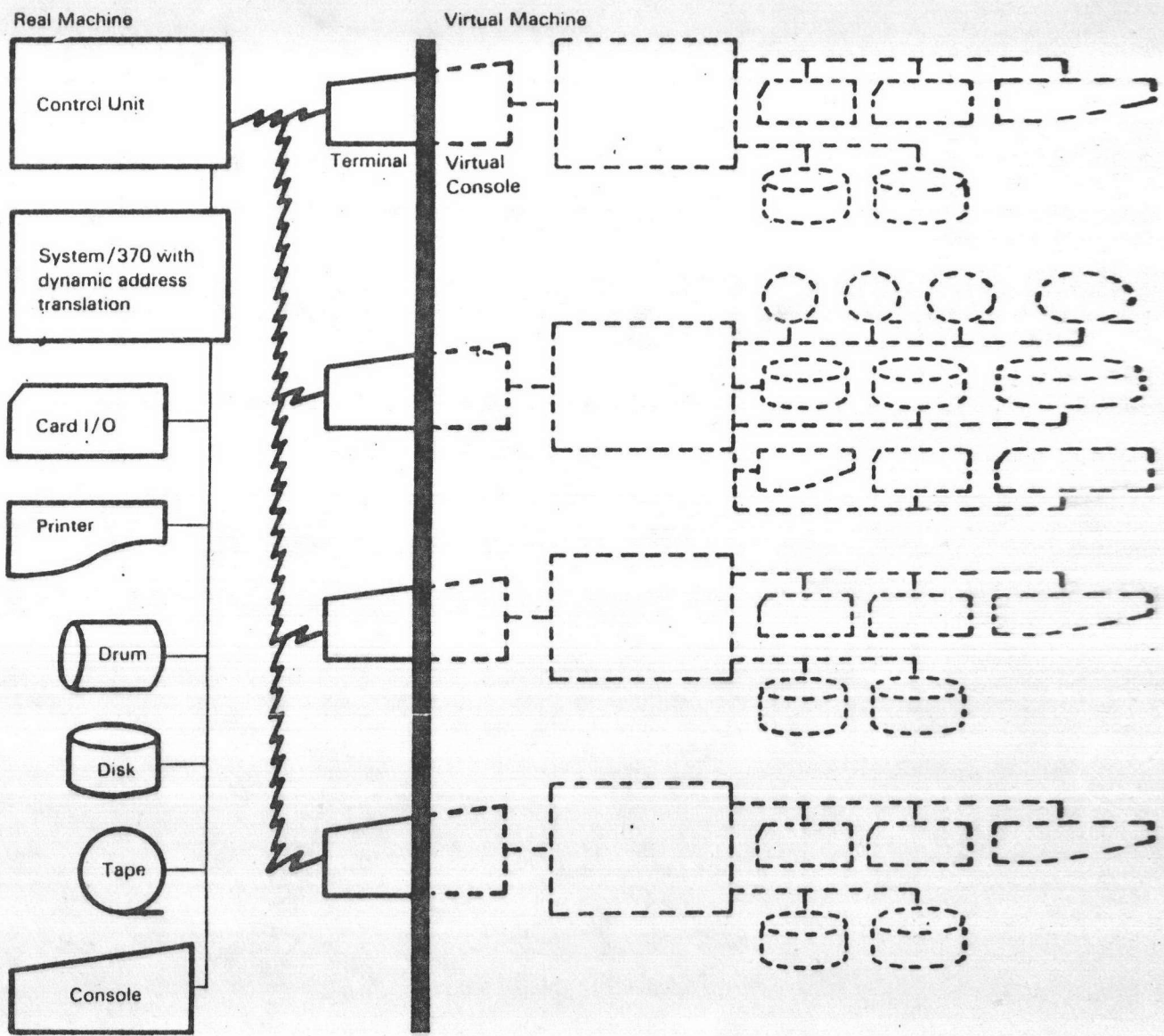
รูปที่ 2.3 การแสดงการทำงานของโปรแกรมควบคุมระบบต่าง ๆ ภายใต้
วีเอ็ม/เอสพี

วีเอ็ม/เอสพี มีส่วนประกอบของอุปกรณ์ (Configuration) ที่เป็นแบบเสมือน (Virtual) และต้องมีส่วนประกอบของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทำงานได้จริง ซึ่งมีชื่อเรียกว่า
ดังนี้

1. คอนโซลสำหรับโอเปอเรเตอร์แบบเสมือน (Virtual Operator's Console)
2. หน่วยที่เก็บข้อมูลเสมือน (Virtual Storage)
3. หน่วยประมวลผลเสมือน (Virtual Processor)
4. หน่วยอินพุท เอาท์พุท เสมือน (Virtual I/O Devices)

ดังรูปที่ 2.4

รูปที่ 2.4 แสดงลักษณะของอุปกรณ์จริงและอุปกรณ์เสมือนของจริง

ซีเอ็ม/เอลพี มีส่วนของโปรแกรมที่ทำงานสำคัญอยู่ 4 ส่วน ดังนี้

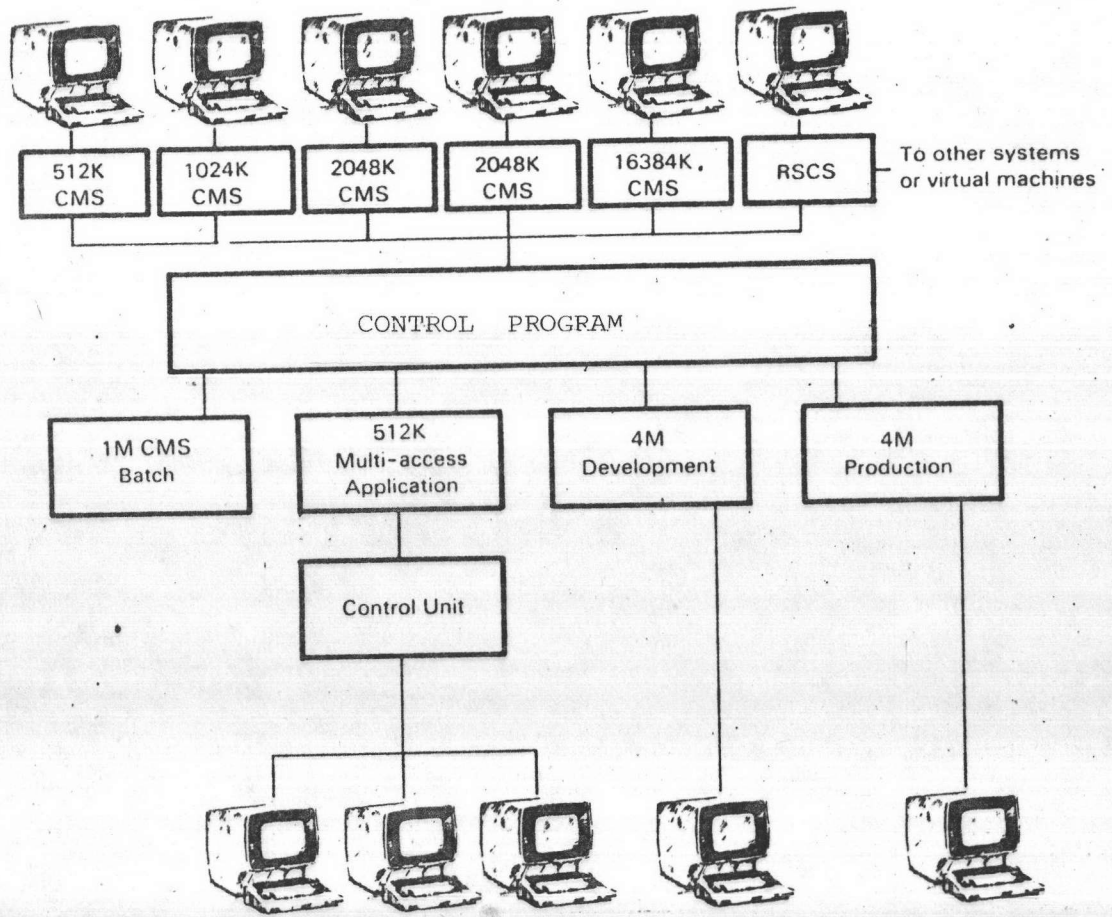
1. โปรแกรมควบคุม (Control Program, CP) เป็นส่วนที่จัดการทรัพยากรของระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่เพียงหนึ่งเครื่อง คอมพิวเตอร์ให้สามารถทำงานได้เสมือนมีเครื่องคอมพิวเตอร์หลาย ๆ เครื่อง และภายใต้การทำงานของ โปรแกรมควบคุมระบบหลายระบบให้ทำงานพร้อม ๆ กัน ดังรูปที่ 2.5

2. โปรแกรมควบคุมระบบ ซีเอ็มเอล (Conversational Monitoring System, CMS) เป็นส่วนจัดการติดต่อแบบสนทนาให้กับผู้ใช้ เครื่องเสมือน เพื่อทำการพัฒนาโปรแกรม การจัดการแฟ้มข้อมูล การจัดการเกี่ยวกับหน่วยอินพุต หน่วยเอาต์พุต การจัดการบรรณาการแฟ้มข้อมูล (Editing) การจัดการเกี่ยวกับงานแบทช์และอื่น ๆ ให้แต่ละเครื่องเสมือนหนึ่ง ๆ

3. โปรแกรมควบคุมระบบอาร์เอสซีเอส (Remote Spooling Control System, RSCS) เป็นส่วนจัดการเปลี่ยนสพูลแฟ้มข้อมูล (Transfer Spool files) ระหว่างผู้ใช้ เครื่องเสมือน และเครื่องเสมือนที่อยู่ในท้องถิ่นหรือที่อยู่ห่างไกลโดยผ่านสายสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อติดต่อกับ เครื่องเสมือนที่จะรับและส่งแฟ้มข้อมูล

4. โปรแกรมควบคุมระบบ ไอพีซีเอส (Interactive Problem Control System) เป็นส่วนจัดการเกี่ยวกับปัญหาที่ กิดขึ้นกับเครื่องเสมือน ทำการวิเคราะห์และจัดการสร้างรายงานของปัญหา การตรวจสอบปัญหา และการวิเคราะห์งานที่จบไม่ปกติ รายงานและบอกสาเหตุของข้อผิดพลาดของ โปรแกรมควบคุมการทำงานของ โปรแกรมควบคุม (CP) จะจัดให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นเสมือนอุปกรณ์จริง โดยสามารถจัดให้เทอร์มินัลแต่ละเทอร์มินัลควบคุมเครื่องเสมือน (VM) โดยมีโปรแกรมควบคุมการทำงานใต้เครื่องเสมือน (VM) เหล่านี้ หลักการทำงานของ โปรแกรมควบคุมที่จะทำให้ เครื่องเสมือน (VM) ทำงานพร้อมกันได้ โดยใช้เทคนิคมัลติโปรแกรมมิง (Multiprogramming) การกลับทำงานของเครื่องเสมือน (VM) เครื่องหนึ่งไปอีกเครื่องเสมือน (VM) นั้น โปรแกรมควบคุมจะใช้เวลารอที่เหลื่อมกันของซีพียู การดำเนินการควบคุมการทำงานของเครื่องเสมือน (VM) กลับไปกลับมานี้ ทำงานโดยระบบจัดขั้นตอนทำงาน (Scheduler) และระบบควบคุมทำงาน (Controller) ทำการทำงาน (Execution)

ในการทำงานของซีเอ็มเอลนี้เพื่อสนับสนุนการทำงานของโปรแกรมควบคุม (CP)

รูปที่ 2.5 แสดงการทำงานของโปรแกรมควบคุม (CP)

การทำงานของโปรแกรมควบคุม มีส่วนที่ทำการจัดการเกี่ยวกับการล่อนต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการเวลาของเครื่องเสมือน (Virtual Machine Time Management) เป็นส่วนที่ควบคุมให้หน่วยประมวลผลจริง (Real Processor) ถูกจำลองให้เป็นหลายหน่วยประมวลผลเสมือน (Virtual Processor) และทำการประมวลผล เป็นเวลาที่หน่วยเวลาที่แบ่งให้ทำงาน (Time Slice) สำหรับแต่ละประมวลผลเสมือน
2. การจัดการที่เก็บข้อมูลของเครื่องเสมือน (Virtual Machine Storage Management) เป็นส่วนที่ทำการจัดการของหน่วยความจำของเครื่องเสมือน โดยที่เนื้อที่ของหน่วยความจำแต่ละอันจะถูกกำหนดไว้ในสารบรรณของ ซีเอ็ม/เอสพี (VM/SP Directory) การจัดการเนื้อที่หน่วยความจำของเครื่องเสมือน นี้จะจัดเป็นเนื้อที่ที่วิฤตของ 4K ไบท์ หลักการในการดำเนินการนี้จะใช้เพจลิ่ง (Paging) หน่วยความจำให้กับเครื่องเสมือน โดยมีตารางควบคุมเพจ (Page Table) ภายใต้โปรแกรมควบคุมไปยังหน่วยความจำจริง ในการนี้จะเลือกเพจใดที่จะถูกส่งเข้าไปในหน่วยความจำจริง และเพจใดต้องส่งออกจากหน่วยความจำไปยังหน่วยความจำเสมือน
3. การจัดการสำรองหน่วยความจำเสมือน (Virtual Storage Preservation) เป็นการจัดการเก็บรายการต่าง ๆ ของเครื่องเสมือน เก็บไว้ตามสภาวะการทำงานของโปรแกรมควบคุมนั้นว่าเป็นประการใด ความปกติ หรือไม่ปกติ เช่น การทำไอฟีแอล (IPL) หรือการกำหนดลำดับความสำคัญ (Priority) ให้กับเครื่องเสมือน
4. การจัดการหน่วยอินพุต หน่วยเอาต์พุต (Virtual Machine I/O Management) เป็นการจัดการการใช้หน่วยอินพุต หน่วยเอาต์พุต หน่วยควบคุม (Control Unit) หรือช่องสถานี (Channel) ให้ใช้ร่วมกันหลายเครื่องเสมือน เพื่อการเพลจจริง การลูปลแฟ้มข้อมูล (Spool File)
5. การจัดการลูปล (Spooling Management) เป็นการจัดการอ่านหรือบันทึกข้อมูลบนจานแม่เหล็กเสมือนการทำงานจริงบนหน่วยอินพุต หน่วยเอาต์พุต บนหน่วยอินพุต หน่วยเอาต์พุตเสมือน โดยมีส่วนควบคุมร่วมกัน โปรแกรมควบคุมอาร์เอสซีเอส (Remote Spooling Communication Subsystem, RSCS)

เครื่องเสมือนแต่ละเครื่องจะถูกกำหนดและเก็บไว้ในจานแม่เหล็กในส่วนสารบรรณของ ซีเอ็ม/เอสพี (VM/SP Directory Entry) โดยจะมีข้อมูลเกี่ยวกับ

- . ชื่อผู้ใช้
- . หน่วยอินพุท หน่วยเอาต์พุท เสมือน
- . ขนาดปกติและขนาดสูงสุดของหน่วยความจำเสมือน
- . ลำดับความสำคัญและทางเลือกอื่น ๆ
- . คุณลักษณะของเครื่อง เสมือน

ดังรูปที่ 2.6 และรูปที่ 2.7

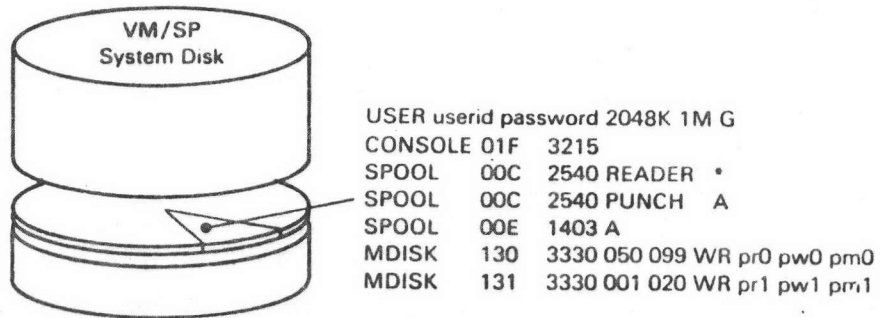
ลักษณะของความสามารถและคุณภาพของโปรแกรมควบคุมระบบ ซีเอ็ม/เอลฟ์ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. Model ของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้
2. จำนวน VM ทั้งหมดที่ใช้ทำงาน
3. ชนิดของงานที่จะทำในแต่ละ VM
4. ความเร็ว, ความจุและจำนวนของเพลลิงต์ไวท์
5. จำนวนหน่วยความจำการเพลลิง
6. จำนวนหน่วยความจำหลักจริงที่สามารถทำงานได้
7. ระดับของชั้นแนลและคอนโทรลยูนิต
8. ชนิดและจำนวน ซีเอ็ม/เอลฟ์ เพอร์ฟอร์แมนซ์ออฟชั่นที่เหลือใช้
9. ลำดับของดีไวท์แต่ละตัวที่จะถูกเลือกสำหรับเพลลิงและสลับคืน

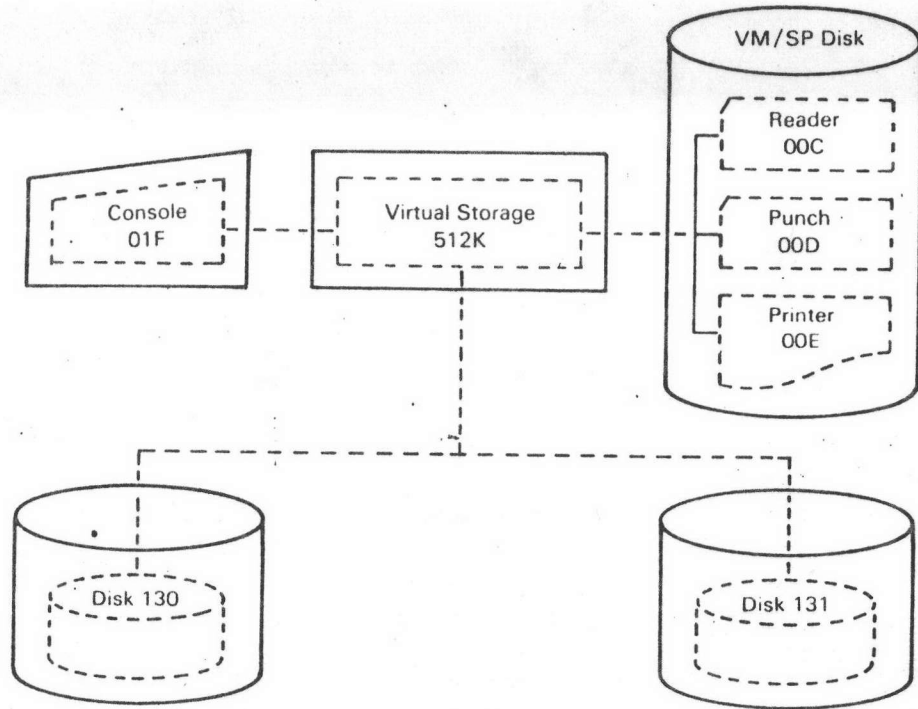
ซีเอ็ม/เอลฟ์ มีทางเลือก หลายอย่างในในแต่ละหน่วยงานสามารถแก้ไขเพื่อปรับปรุงความสามารถและคุณภาพของเครื่อง เสมือน ได้แก่

1. การให้ความชอบในการทำงาน (Favored Execution)
2. การให้ลำดับความสำคัญแก่ผู้ใช้ (User Priority)
3. การสำรองเพจ (Reserved page Frames)
4. การกำหนด V=R (Virtual = Real)
5. การเลือกหน่วยประมวลผล (Affinity)
6. การกำหนดตารางออกจากโปรแกรมควบคุมระบบต่าง ๆ (Multiple Shadow

table support)

รูปที่ 2.6 แสดงการเก็บสารบบของวีเอ็ม/เอสพี

รูปที่ 2.7 แสดงการใช้อุปกรณ์เสมือนอุปกรณ์จริง

7. การลบคิวการทำงาน (Queue Drop Elimination)
8. การกำหนดลักษณะช่วยเหลือนอื่น ๆ (VM Assist Feature)

ความสามารถและคุณภาพของ โปรแกรมควบคุมระบบ ซีเอ็ม/เอลฟ์ สำหรับการทำงานแบบหลาย ๆ งานในเวลาเดียวกัน สิ่งแรกที่ต้องพิจารณาถึงคือ จำนวนผู้ใช้สามารถทำงานพร้อม ๆ กันบนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่กำหนดในระบบคอมพิวเตอร์ ฉะนั้น ในหน่วยงานที่มีการใช้โปรแกรมควบคุมระบบ ซีเอ็ม/เอลฟ์ ควรจะมีการทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ซีเอ็ม/เอลฟ์ มอนิเตอร์ เพื่อที่จะทำการวิเคราะห์และรายงานเกี่ยวกับความสามารถและคุณภาพของการใช้โปรแกรมควบคุมระบบดังกล่าว

เงื่อนไขที่อาจจะเป็นไปได้สำหรับการกำหนดสาเหตุของการเกิดจุดอ่อน (Bottleneck) ภายในระบบมีดังนี้

1. ระดับจำนวนหน่วยความจำหลักที่ใช้จริงสำหรับการทำงาน มัลติโปรแกรมมิ่ง (Multi programming) ต่ำทำให้การทำงานให้ค่าเวลาการตอบสนองที่ผิดพลาดไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ หรือค่าเวลาที่สูงเกินกว่าที่จะยอมรับได้
2. ถ้าหน่วยความจำหลักมีเพียงพอแต่ ซีพียู มีผู้ใช้มาใช้ร่วมกันมาก ๆ ก็จะเป็นสาเหตุทำให้ทรูพทต่ำลง
3. กรณีที่จำนวนหน่วยความจำหลักมีเพียงพอกับการทำงานของ ซีพียู ก็มีปัญหาก็ความเร็วของจานแม่เหล็กที่จะเป็นส่วนของการทำเพลจิง ซึ่งจะมีความเร็วต่ำกว่าซึ่งมีผู้ใช้พร้อมกันจำนวนมาก ก็จะเกิดการที่ระบบรอคอยมากขึ้น ก่อให้เกิดอัตราประโยชน์ของ ซีพียู ต่ำลงและทรูพทลดน้อยเช่นกัน
4. เมื่อมีงานที่ทำร่วมกันเป็นงานที่มีลักษณะ ไอ-โอ บาวด์ (I/O Bound) จานแม่เหล็กหรือหน่วยควบคุมหรือช่องสถานี แม้จะมีหน่วยความจำหลักเพียงพอ ซีพียู หรือหน่วยเพลจิงเพียงพอก็ตามยังเกิดการรอคอย ไอ-โอ อยู่สูงเช่นกัน อัตราประโยชน์ของ ซีพียู ก็ต่ำลงเช่นกัน

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมและเงื่อนไขดังกล่าวสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อการปรับระดับของการให้บริการและการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อต้องการให้ได้ความสามารถและคุณภาพที่ยอมรับได้ด้วยการปรับให้มีไพรอริตี้ สำหรับงานลักษณะอินเทอร์แอคทีฟ (Interactive) มีการตอบสนองเร็ว ส่วนงานควรให้มีอัตราประโยชน์โดยส่วนรวมเป็นที่พึงพอใจสำหรับหน่วยงานด้วย

โปรแกรมควบคุมระบบ โอเอส/วีเอสวัน

โปรแกรมควบคุมระบบ โอเอส/วีเอสวัน เป็นโปรแกรมควบคุมระบบที่ทำงานแบบ มัลติโปรแกรมมิ่ง และการใช้หน่วยความจำเสมือน 16MB (เมกกะไบท์) โดยมีหน่วยความจำหลักอย่างน้อย 144K หรือมากกว่านี้ โดยการนำวิธีการของการเพจลิ่ง (Paging) มาทำการ เปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยความจำหลักและหน่วยความจำสำรอง ซึ่งระบบนี้มีข้อดีดังนี้

1. งานส่วนใหญ่ต้องการขนาดความจำหลักมากกว่าที่มีอยู่จริง ก็สามารถทำงานได้
2. สามารถกำหนดที่ในหน่วยความจำหลักได้
3. หน่วยความจำหลักที่ไม่ได้ใช้ในแต่ละพาร์ติชัน (Partition) ก็สามารถให้งานอื่นใช้ได้
4. กำหนดจำนวนพาร์ติชันได้มากขึ้น
5. สามารถกำหนดลำดับความสำคัญของงาน (Priority)

การทำงานของ โปรแกรมควบคุมระบบ เป็นดังรูป 2.8

ลักษณะที่จำเป็นต้องมีสำหรับโปรแกรมควบคุมระบบ โอเอส/วีเอสวัน

1. ขนาดของหน่วยความจำหลักอย่างน้อย 144KB
2. การแปลที่อยู่ทูลคำสตร์ (Dynamic Address Translation)
3. หนึ่ง ซีเลกเตอร์ หรือ/และ ช่องสถานี บล็อกมัลติเพกเซอร์ สำหรับจานแม่เหล็ก (Disk)
4. ส่วนป้องกันที่เก็บข้อมูล (Storage Protection)
5. มอนิเตอร์คอล (Monitor Call)
6. คอนโซล (Console)
7. โปรแกรมบันทึกเหตุการณ์ (Program Event Recording)

และนอกจากนี้โปรแกรมควบคุมระบบ โอเอส/วีเอสวัน ยังมีลักษณะและแฟกซิลิตี้ (Features and Facilities) ที่ทำงานในลักษณะพิเศษเพิ่มเติมดังนี้

1. การเริ่มต้นโดยอัตโนมัติ (Automated Initialization) เป็นการทำให้ IPL โดยอัตโนมัติโดยกำหนดไว้ล่วงหน้า
2. การจัดขั้นตอนการทำงานที่เป็นอิสระ

3. การบันทึกของเอสเอ็มเอฟ (SMF)
4. การกำหนดเวลา ซีพียู
5. การอ่านข้อมูลจากจานแม่เหล็กและการบันทึกข้อมูลจากจานแม่เหล็ก
6. เริ่มระบบใหม่โดยไม่เสียลำดับของงาน
7. ทำงานหลายงาน (Task) ในแต่ละพาร์ติชัน (Partition)
8. การบริการงานที่อยู่ห่างไกล (Remote Entry Service, RES) และอื่น ๆ

การทำงานของโปรแกรมควบคุมระบบ โอเอส/ซีเอสวัน มีส่วนที่ทำการจัดการเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการของงาน (Job Management) เป็นการจัดการประมวผลที่ติดต่อระหว่างโปรแกรมเมอร์ หรือโอเปอเรเตอร์กับโปรแกรมควบคุมระบบมีสองส่วนคือ

- 1.1 คำสั่งของโอเปอเรเตอร์ที่จะเริ่ม, หยุด หรือเปลี่ยนแปลงในระบบ
- 1.2 คำสั่งของงาน (Job Control Statement) ที่จะกำหนดให้ระบบทำงาน

อะไรบ้าง

2. การจัดการทำงาน (Task Management) เป็นการจัดการตรวจสอบและควบคุมการทำงานทั้งหมดของโปรแกรมระบบทำการควบคุมและประมวผลโดยการทำงานดังนี้

2.1 การควบคุมดูแลการทำงานของอินเทอร์รับชั่น (Interruption Supervision)

2.2 การควบคุมดูแลการทำงานของงาน (Task Supervision)

2.3 การควบคุมดูแลการทำงานของหน่วยความจำเสมือน (Storage Supervision)

2.4 การควบคุมดูแลการทำงานของเพจ (Page Supervision)

2.5 การควบคุมดูแลการทำงานของรายการ (Content Supervision)

2.6 การควบคุมดูแลการทำงานเหลื่อมกัน (Overlap)

2.7 การควบคุมดูแลการทำงานเป็นเวลา (Time Supervision)

3. การจัดการข้อมูล (Data Management) เป็นการจัดการควบคุมการทำงานของหน่วยอินพุท/เอาต์พุท ทั้งหมดจัดทำที่ในจานแม่เหล็ก การจัดลำดับช่องสถานีหรือหน่วยความจำ การแคตตาล็อกต่าง ๆ จัดการเกี่ยวกับข้อผิดพลาดจากการทำงานของอินพุทและเอาต์พุทประกอบด้วย

ส่วนการทำงานต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 หน่วยควบคุมดูแลการทำงานอินพุทและเอาต์พุท (I/O Supervisor)
- 3.2 หน่วยวิธีการดึงข้อมูล (Access Method)
- 3.3 หน่วยการจัดการแคตตาล็อก (Catalog Management)
- 3.4 หน่วยการจัดการเนื้อที่ของจานแม่เหล็ก (Direct Access Device

Space Management)

- 3.5 หน่วยการเริ่มและจบเล่มของหน่วยอินพุทและเอาต์พุท (I/O Initialization and End of Volumn)

4. การจัดการเก็บข้อมูลฟื้นตัว (Recovery Management) เป็นการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสำหรับการเกิดข้อผิดพลาดภายในระบบแล้ว สามารถนำข้อมูลเดิมกลับมาทำงานต่อไปได้อีกครั้ง โดยประกอบด้วยการทำงานเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- 4.1 ส่วนจัดการตรวจสอบเครื่อง (Machine Check Handler)
- 4.2 ส่วนจัดการตรวจสอบช่องส่งถ่าย (Channel Check Handler)
- 4.3 ส่วนกำหนดอุปกรณ์ใหม่พลค่าสตร์ (Dynamic Device Reconfiguration)
- 4.4 ส่วนการเลือกทางเข้าทำงานใหม่ (Alternate Path Retry)
- 4.5 ส่วนตรวจสอบอินเทอร์รับที่ผิดพลาด (Missing Interrupt Checker)

การกำหนดให้โปรแกรมควบคุมระบบทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของระบบไว้ใน
เอสเอ็มเอฟ (System Management Facility) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ NUCLEUS ในคำสั่ง
SCHEDULR โดยมีรูปแบบ 3 อย่างคือ

SCHEDULR SMF = $\left\{ \begin{array}{l} \text{BASIC} \\ \text{FULL} \\ \text{NOTSUPPLIED} \end{array} \right.$

ถ้าเลือก BASIC จะให้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีงาน (JES) ไว้ใน SYS1.ACCT

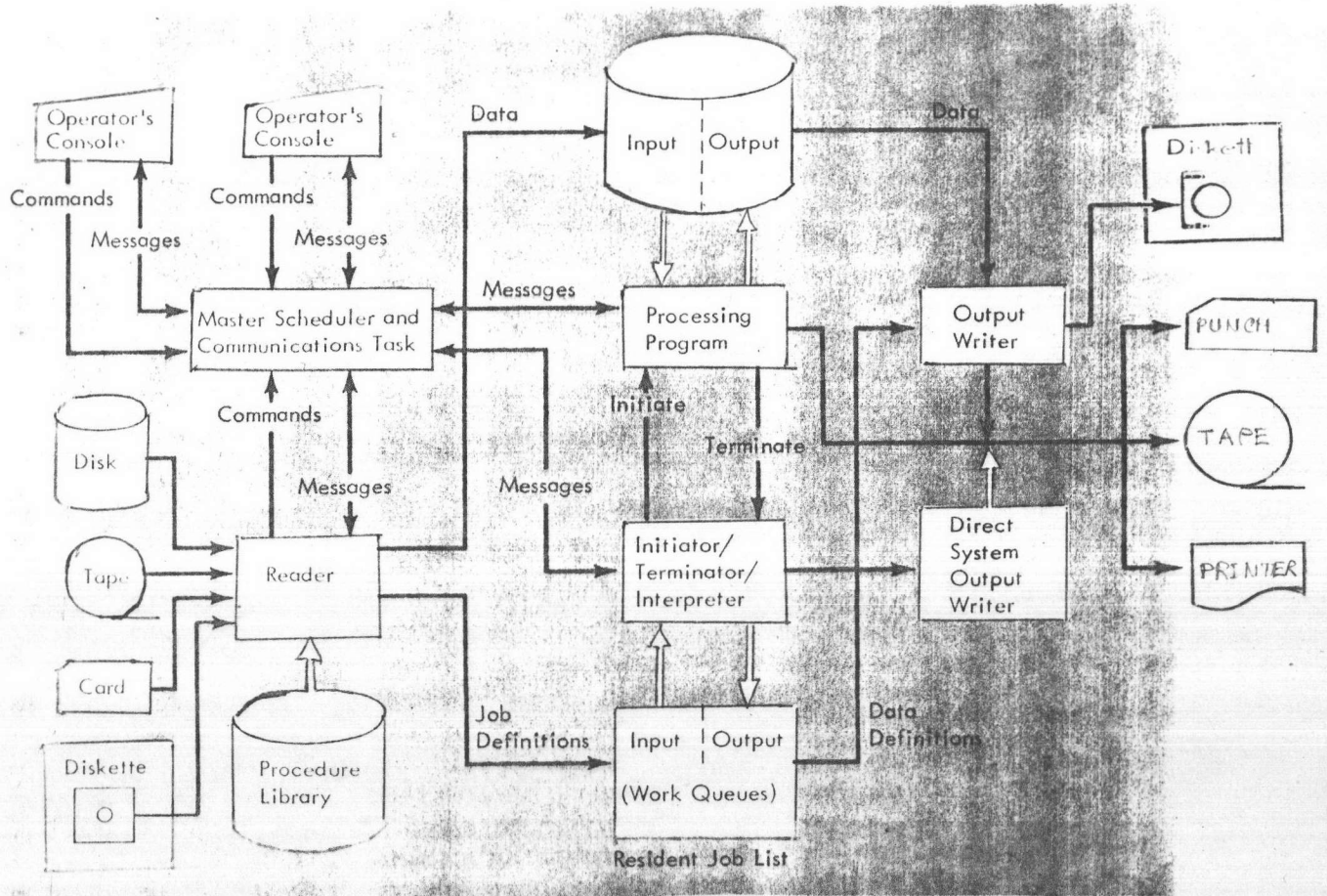
ถ้าเลือก FULL จะให้เก็บข้อมูลทั้งบัญชีงานและข้อมูลระบบอื่น ๆ ใน
SYS1.MANX และ SYS1.MANY

ถ้าเลือก NOTSUPPLIED จะไม่เก็บข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับเอสเอ็มเอฟ

รูปที่ 2.8 แสดงการทำงานของโปรแกรมควบคุมระบบไอเอส/วีเอสวัน

นอกจากนี้ต้องกำหนด Error Statistics Volume ให้เท่ากับ SMF (ESV = SMF) จะได้ SMF = FULL ด้วย ซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับการทำการประเมินความสามารถ

โปรแกรมควบคุมระบบซีไอเอส

เป็นระบบการสื่อสารข้อมูลทั่วไปที่สามารถเชื่อมโยงกับเทอร์มินัลเป็นจำนวนมาก ๆ ตลอดจนสามารถทำงานออนไลน์ (On-Line Application or Transaction) พร้อมกับการติดต่อกับงานฐานข้อมูล (Data Base)

การทำงานของซีไอเอส

1. เพื่อให้งานหรือโปรแกรมงานต่าง ๆ สามารถติดต่อกับเทอร์มินัลทั้งที่อยู่ห่างไกล และที่อยู่ในหน่วยคอมพิวเตอร์นั้น
2. เพื่อควบคุมให้สามารถทำงานให้กับโปรแกรมหลาย ๆ งานพร้อม ๆ กันหลายผู้ใช้
3. เพื่อการจัดการเกี่ยวกับแฟ้มข้อมูล, ฐานข้อมูล ในการตั้งข้อมูลและจัดการกับข้อมูลต่าง ๆ
4. เพื่อสามารถติดต่อกับระบบซีไอเอสและฐานข้อมูล ซึ่งมาต่อเชื่อมกับระบบคอมพิวเตอร์นี้

การทำงานของซีไอเอส ประกอบด้วยการทำงานดังนี้

1. การสื่อสารข้อมูล (Data Communication) เพื่อทำการติดต่อกับเทอร์มินัลทั้งที่อยู่ห่างไกลและอยู่ในห้องที่หน่วยคอมพิวเตอร์ โดยมีส่วนการควบคุมดังนี้

1.1 การควบคุมเทอร์มินัล (Terminal Control) การควบคุมลักษณะของเทอร์มินัล ที่กำหนดไว้ในตารางควบคุมเทอร์มินัล (Terminal Control Table) เพื่อการรับและส่งข้อมูลโดยต่อกันด้วยวิธีการประมวลผลโดยการสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication Access Method) เช่น BTAM, QTAM, VTAM หรือ TCAM

1.2 การช่วยในการจัดจอเบื้องต้น (Basic Mapping Support) เป็นการกำหนดเพื่อติดต่อกับส่วนควบคุมเทอร์มินัลและโปรแกรมงานในลักษณะจอเบื้องต้นอิสระกับเครื่อง เป็นต้นว่า กำหนดจออินพุทและเอาท์พุท กำหนดข้อมูล กำหนดชื่อ และชนิดของหน่วยอินพุทหน่วยเอาท์พุท เพื่อเป็นข้อมูลในการสื่อสาร

2. การจัดการข้อมูล (Data Handling) เป็นการจัดการติดต่อกับข้อมูลในหน่วยความจำ โดยใช้แฟ้มข้อมูลมาตรฐาน เช่น วีแซม (VSAM) ไอแซม (ISAM) หรือ เดม (DAM) หรือฐานข้อมูลที่มีรูปร่างเป็น Hierarchical หรือ Relational โดยใช้ DL/I และ IMS/VS นอกจากนี้ยังมีการจัดการความถูกต้องของข้อมูล (Integrity) อันเกิดขึ้นในระหว่างการอัปเดตข้อมูล การเลิก (Cancel) งาน หรือเกิดความผิดพลาดของระบบ

3. โปรแกรมใช้งาน (Application Programs) เป็นการสร้างโปรแกรมที่ใช้งานกับซีไอเอส โดยสามารถพัฒนาโปรแกรมด้วยภาษาต่าง ๆ เป็น COBOL PL/I หรือ RPG II และโปรแกรมที่ใช้ภายใต้ซีไอเอสต้องมีส่วนประกอบของเฟกซิลิตี้ในการแปล (Translator) ในการบอกข้อผิดพลาดของโปรแกรม (Diagnostic) ในการเปลี่ยน (Interpreter) และตรวจสอบคำสั่งออนไลน์หรือการตรวจสอบและการพิมพ์

4. การบริการระบบ (System Services) เป็นการควบคุมการจัดการทรัพยากรของระบบภายในลักษณะของโปรแกรมควบคุมระบบประกอบด้วย การควบคุมงาน (Task Control) เพื่อให้การทำงานเป็นในรูปแบบของมัลติทาสกิง (Multitasking) และการควบคุมโปรแกรม (Program Control) เพื่อให้การทำงานของ งานใช้โปรแกรมที่สอดคล้องกันและการควบคุมหน่วยความจำ (Storage Control) จัดการข้อมูลต้องอยู่ภายในหน่วยความจำหลักหรือจำเป็นต้องเก็บไว้ในความจำสำรองจากการเรียกใช้โปรแกรมต่าง ๆ ตลอดจนการกำหนดใช้เวลา (Time Services) ของการเริ่มทำงานต่าง ๆ

5. การตรวจสอบการทำงาน (Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถและคุณภาพของระบบแบ่งตามชนิดของ

- . ทรานแซกชัน (Transaction)
- . งาน (Task)
- . เทอร์มินัล (Terminal)
- . โปรแกรมใช้งาน (Application Program)
- . แฟ้มข้อมูล หรือฐานข้อมูล (File or Data Base)

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว อาจจะใช้โปรแกรมยูติลิตี้ PA II หรือ CICSPARS เป็นต้น

การศึกษาความสามารถและคุณภาพภายใต้โปรแกรมควบคุมซีไอเอสจะมีปัจจัยต่าง ๆ

โดยมีพารามิเตอร์ที่สำคัญของทรานแซกชัน 3 ส่วน คือ

1. อรรถประโยชน์ของหน่วยซีพียูต่อทรานแซกชัน
2. ขนาดของหน่วยความจำหลักสำหรับทรานแซกชัน
3. เวลาการตอบสนองสำหรับทรานแซกชัน ณ เทอร์มินัล หรือ ณ ซีพียูตลอดจนช่องสถานี

หรือหน่วยควบคุม

โดยปกติจะมีการแบ่งการทำงานทรานแซกชันออกเป็น 3 อัตราด้วย

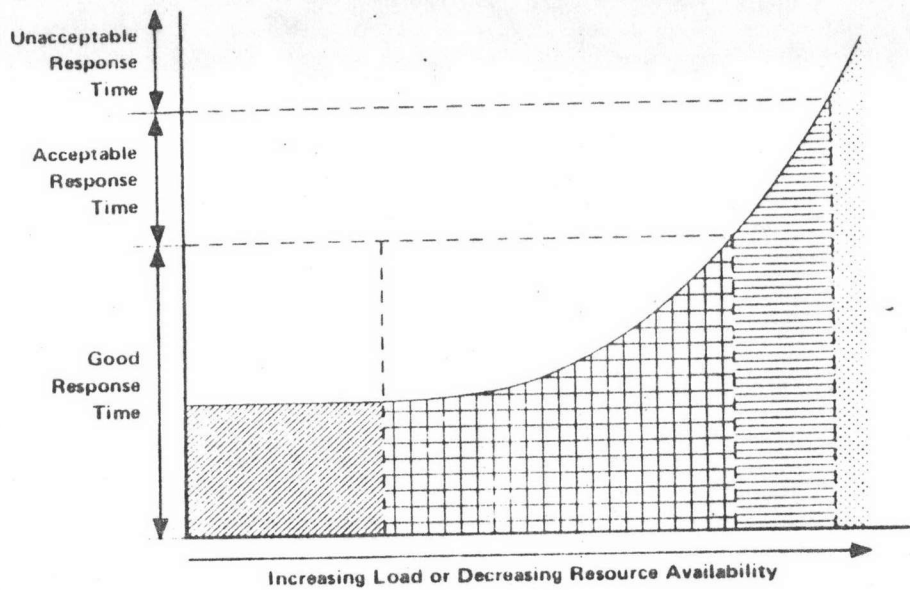
1. อัตราของทรานแซกชันต่ำ เป็นทรานแซกชันที่มี งานประมวลผลในในเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉลี่ย ใช้เวลาซีพียูต่ำกว่า $1/4$ วินาที หรือมากกว่า 3 ทรานแซกชันในหนึ่งวินาทีหรือมีอัตรา 10 ทรานแซกชันวินาที สำหรับซีพียู ที่มีความสูงและ .5 ทรานแซกชันต่อวินาที สำหรับซีพียูที่มีความสามารถต่ำ

2. อัตราของทรานแซกชันปานกลาง เป็นทรานแซกชันที่มีงาน 1-4 งานประมวลผลในซีพียูเวลาหนึ่งเวลาใด ซึ่งมีการจัดคิว, บัฟเฟอร์, ตำแหน่งของแฟ้มข้อมูลแต่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องจุดอ่อน (Bottleneck)

3. อัตราของทรานแซกชันสูง เป็นทรานแซกชันที่มีงาน 4 งานประมวลผลในซีพียู เวลาหนึ่งเวลาใดมีการจัดคิว, หน่วยความจำ, ตำแหน่งแฟ้มข้อมูลในหน่วยความจำ จะมีผลสำคัญสำหรับการตรวจสอบความสามารถและคุณภาพของระบบ

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หน่วยความจำหลักกับเวลาตอบสนองของทรานแซกชัน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความสามารถและคุณภาพของระบบ

เวลาตอบสนองของซีไอซีเอสขึ้นอยู่กับปริมาณของงาน (Transaction Load) และส่วนของทรัพยากรที่จะอำนวยความสะดวกให้ใช้งานได้ โดยพิจารณาค่าอรรถประโยชน์ เช่น ในส่วนที่มีเวลาการตอบสนองเร็วขึ้นอาจจะเป็นเพราะใช้ฮาร์ดแวร์ที่มีความเร็วสูง เช่น ซีพียู หรือหน่วยควบคุมสื่อสาร (Communication Control Unit) แต่ปริมาณงานน้อยเป็นต้น สำหรับระดับที่ยอมรับได้ จะเป็นพารามิเตอร์สำคัญในการกำหนดความสามารถและคุณภาพ ซึ่งอาจจะเป็นนามาใช้สำหรับการทดสอบและตรวจงานใหม่ของระบบจะยอมรับได้ ดังรูปที่ 2.9

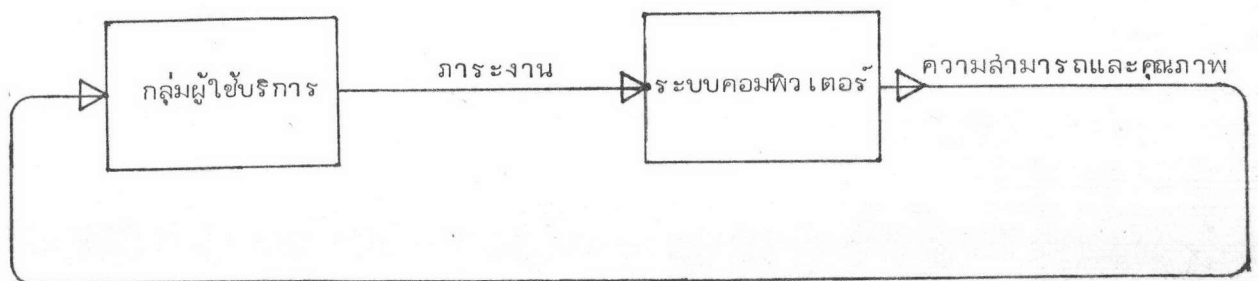
- KEY
- Processor underutilized
  - Balance between resource utilization and response time
  - Danger zone: System easily becomes overloaded. Scope for tuning is greatest in this area
  - System saturated and almost unusable

รูปที่ 2.9 แสดงความสัมพันธ์ของ เวลาการตอบสนองกับภาระงาน

2.2 คุณลักษณะของภาระงาน

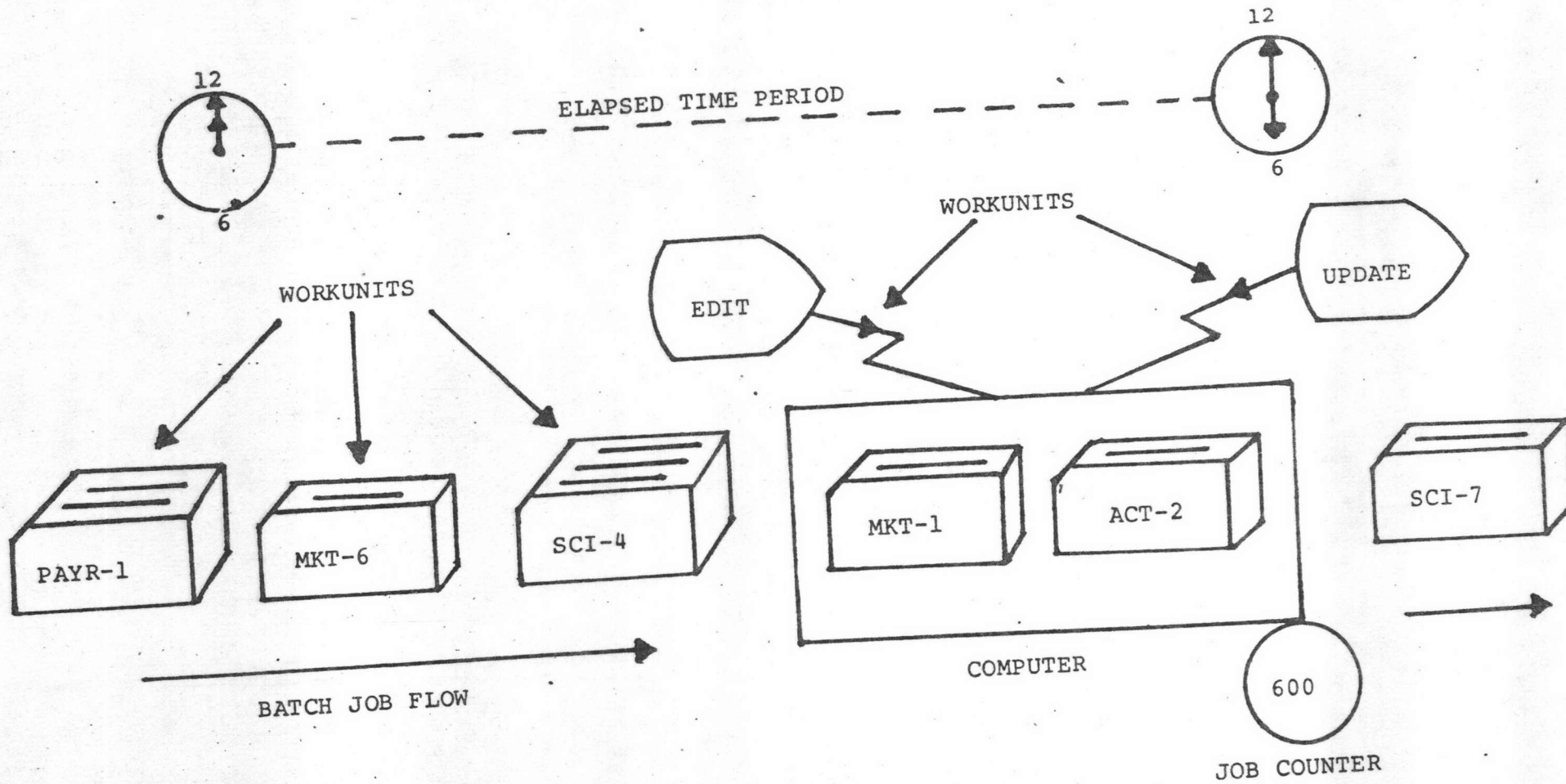
หน่วยงานคอมพิวเตอร์ประกอบด้วยระบบของคอมพิวเตอร์และสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นสภาพที่เกิดขึ้นจากกลุ่มชนของผู้ใช้บริการของระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ข่าวสารและสารสนเทศจากการประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงบุคลากรในหน่วยงานคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะเป็นผู้ที่ทำให้เกิดความล่าช้าและคุณภาพของระบบคอมพิวเตอร์โดยเป็นบุคคลที่สร้างข้อมูล อินพุตของระบบ อันได้แก่ โปรแกรม ข้อมูล คำสั่ง และอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งจะเรียกได้ว่าเป็นภาระงานของหน่วยงานที่ระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานจะสร้างผลลัพธ์ออกมาเป็นระดับของความล่าช้าและคุณภาพ ดังรูปที่ 2.10

รูปที่ 2.10 แสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้ใช้บริการและระบบคอมพิวเตอร์

ในสภาพแวดล้อมของหน่วยงานคอมพิวเตอร์ จะทำการแบ่งงานออกเป็น หน่วยของงาน (Workunit) และภาระงาน (Workload) โดยหน่วยของงานเป็นจำนวนที่กำหนดแน่นอนเป็นหน่วยที่ทำงานสำเร็จจากระบบคอมพิวเตอร์ เช่น 1 งานแบทช์ (Batch Job) หรือ 1 คำสั่ง (Command) หรือ 1 ทรานแซกชัน (Transaction) ส่วนภาระงาน เป็นจำนวนของหน่วยของงานที่ทำการประมวลผลโดยระบบคอมพิวเตอร์ระหว่างช่วงเวลาที่กำหนด เช่น 100 งานแบทช์ต่อชั่วโมง หรือ 10 ทรานแซกชันต่อวินาที หรือ 2 คำสั่งต่อวินาที ดังรูปที่ 2.11

ในแต่ละหน่วยงานคอมพิวเตอร์สามารถแบ่งหน่วยของงานและภาระงานได้เป็นหลายอย่าง เช่น การแบ่งตามงานที่วิ่งภายใต้โปรแกรมควบคุมระบบ เช่น

- หน่วยของงาน = 1 งานแบทช์ หรือ 1 คำสั่งวีเอ็ม/เอลพี
- ภาระงานแบทช์ = จำนวนงานแบทช์ที่ประมวลผล (600) / ช่วงเวลาทั้งหมด (6 ชั่วโมง)
- = 100 งานแบทช์ต่อชั่วโมง

รูปที่ 2.11 แสดงลักษณะของหน่วยของงานและภาระงาน

งานภายใต้โปรแกรมควบคุมระบบ	หน่วยของงาน	ภาระงาน
โอเอส/ซีเอสวัน (แบทช์)	งาน (Job)	งาน/ช.ม.
ซีไอซีเอส	ทรานแซกชัน	ทรานแซกชัน/วินาที
ซีเอ็ม/เอสพี	คำสั่ง	คำสั่ง/วินาที

นอกจากนี้สามารถแบ่งภาระงานตามการดำเนินการของระบบคอมพิวเตอร์ ตามการ
ใช้งาน (Application) โดยแต่ละหน่วยของงานต้องใช้เวลาดำเนินการจำนวนหนึ่ง ถ้ากำหนด
ลักษณะภาระงานเป็นการใช้เวลาดำเนินการต่อช่วงเวลา ซึ่งเหมาะสมสำหรับการนำไปประมาณการและ
วางแผนภาระงานตามการใช้งาน เป็นต้น

การกำหนดภาระงานสำหรับการประเมินความสามารถและคุณภาพแบ่งออกได้เป็นดังนี้

2.2.1 การกำหนดภาระงานตามชนิดของงานที่วิ่งภายใต้โปรแกรมควบคุมระบบตามลักษณะ
และขนาดของงาน

ภาระงานแบทช์	ภาระงานซีไอซีเอส	ภาระงานซีเอ็ม/เอสพี
งานแบบใช้เวลาล้น	ทรานแซกชันแบบล้น	คำสั่งแบบล้น
งานแบบใช้เวลปานกลาง	ทรานแซกชันแบบปานกลาง	คำสั่งแบบปานกลาง
งานแบบใช้เวลานาน	ทรานแซกชันที่ซับซ้อน	คำสั่งแบบซับซ้อน

2.2.2 การกำหนดภาระงานตามการเรียกใช้หน่วยอินพุตและเอาต์พุต

ลักษณะงาน	ภาระงาน
งานแบบแบทช์	จำนวนการเรียกหน่วยอินพุตเอาต์พุตต่อแต่ละชนิดของงาน (EXCP'S/JØB TYPE) จำนวนการใส่เทปต่องาน จำนวนเวลาพิมพ์ต่องาน จำนวนบรรทัดพิมพ์ต่องาน
งานซีไอซีเอล	จำนวนการเรียกหน่วยอินพุตเอาต์พุตต่อแต่ละชนิดของทรานแซกชัน (EXCP'S/Transaction Type)
งานวีเอ็ม/เอลพี	จำนวนการเรียกหน่วยอินพุตเอาต์พุตต่อแต่ละชนิดของคำสั่ง (EXCP'S/Command Type)

2.2.3 การกำหนดตามทรัพยากรที่ต้องการใช้สำหรับงานแบทช์ต่องาน งานซีไอซีเอลต่อการใช้งาน และงานวีเอ็ม/เอลพี ตามช่วงเวลาของทรัพยากร ดังนี้

1. ช่องสถานี
2. จานแม่เหล็ก
3. เทป
4. เครื่องพิมพ์
5. อื่น ๆ (ถ้ามี)

2.3 ลักษณะความต้องการรายงานและสำรสนเทศ

ในการประเมินความสามารถของระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- 2.3.1 บุคคลากร
- 2.3.2 โครงสร้างขององค์กรหน่วยงานคอมพิวเตอร์
- 2.3.3 ส่วนประกอบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์
- 2.3.4 เครื่องมือสำหรับการวัดและตรวจสอบ
- 2.3.5 การวางแผนและพยากรณ์ความต้องการของระบบงาน
- 2.3.6 ลักษณะข้อมูลที่ต้องการ
- 2.3.7 รายงานและขั้นตอนการผลิตรายงาน

2.3.1 บุคคลากร ที่จำเป็นสำหรับการทำการประเมินความสามารถและคุณภาพของระบบคอมพิวเตอร์ ประกอบไปด้วยบุคคลในลุ่มต่าง ๆ คือ

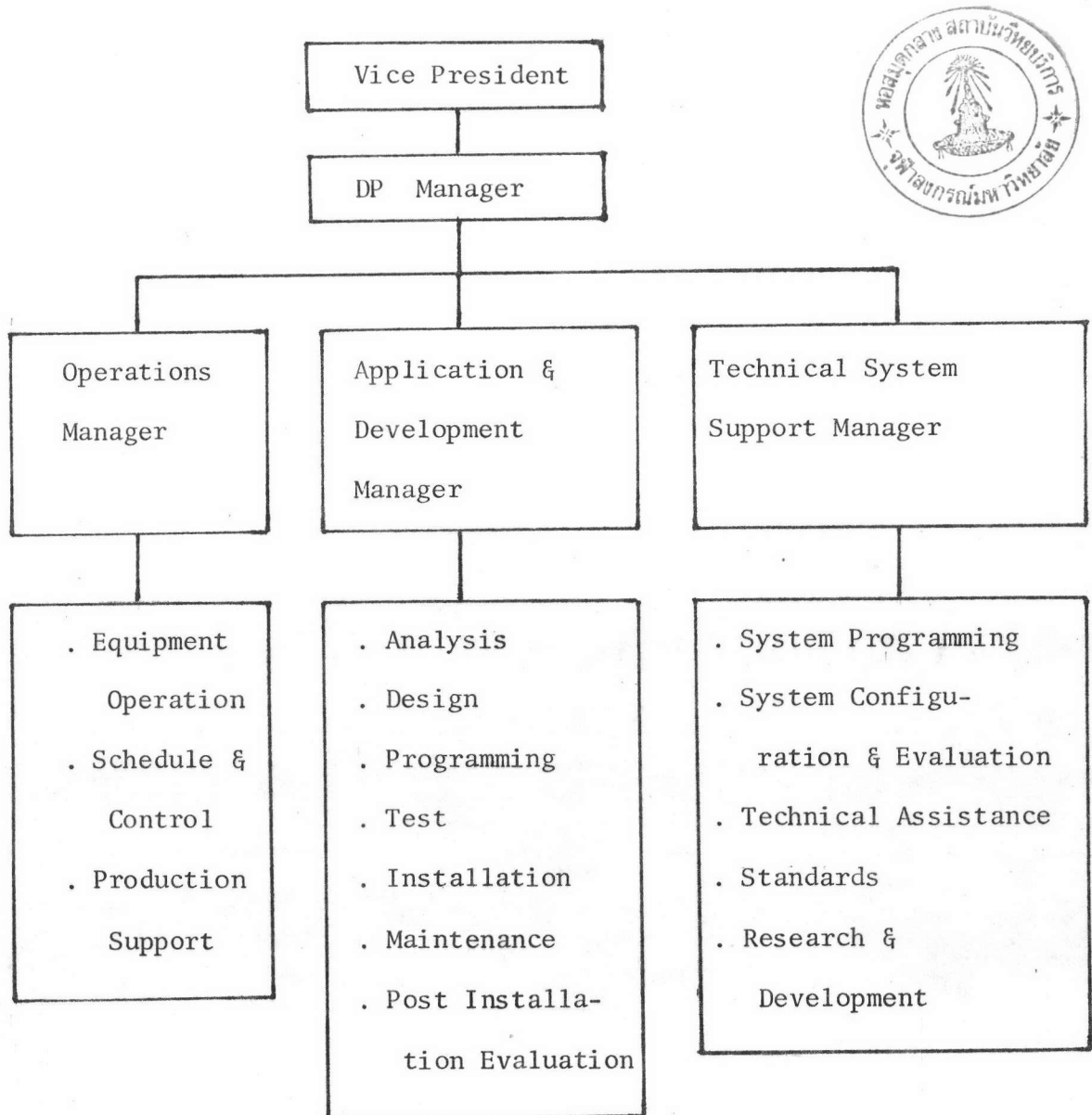
2.3.1.1 ส่วนปฏิบัติงาน (Operations Departments)

2.3.1.2 ส่วนโปรแกรมควบคุม (System Programming) เช่น ผู้ทำโปรแกรมควบคุมระบบ เอ็มซีแอล ผู้ทำโปรแกรมควบคุมระบบโอเอส/วีเอสวัน ผู้ทำโปรแกรมควบคุมระบบ ซีเอ็ม/เอสพี และอื่น ๆ เป็นต้น

2.3.1.3 ส่วนโปรแกรมใช้งาน (Application Programming) เช่น ผู้ทำโปรแกรมงานแบทช์ ผู้ทำโปรแกรมงานทีแอลโอ ผู้ทำโปรแกรมซีไอเอส และอื่น ๆ เป็นต้น

2.3.1.4 ส่วนผู้ใช้บริการ เช่น ผู้ใช้ในลุ่มบัญชี ผู้ใช้ในลุ่มการเงิน และอื่น ๆ เป็นต้น

2.3.2 โครงสร้างขององค์กรหน่วยคอมพิวเตอร์ แบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ดังรูปที่ 2.12

รูปที่ 2.12 แสดงการจัดองค์กรของหน่วยคอมพิวเตอร์

2.3.3 ส่วนประกอบของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

2.3.3.1 ส่วนประกอบของฮาร์ดแวร์ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ดัง แสดงในรายละเอียด
ในหัวข้อที่ 2.11 ได้แก่

1. ซีพียู (CPU) IBM System/370 Model 3031   ขนาด
หน่วยความจำ 4 MB
2. ช่องสถานี (Channel) 6 ช่องสถานี เป็นช่องสถานีแบบไบท์มัลติ-
เพลกเซอร์ 1 ช่องสถานีและช่องสถานีแบบบล็อกมัลติเพลกเซอร์ 5 ช่องสถานี
3. หน่วยควบคุมประกอบด้วย หน่วยควบคุมจานแม่เหล็ก (Disk
Control Unit) หน่วยควบคุมเทป (Tape Control Unit) หน่วยควบคุมเทอร์มินัล
(Terminal Control Unit) หน่วยควบคุมเครื่องพิมพ์ (Printer Control Unit)
หน่วยควบคุมสื่อสาร (Transmission Control Unit)
4. หน่วยอินพุต หน่วยเอาต์พุต ประกอบด้วยตู้เทป (Tape Drive)
ตู้จานแม่เหล็ก (Disk Drive), เทอร์มินัลทั้งแบบรีโมท (Remote) และแบบโลคัล (Local)
เครื่องอ่าน/เจาะบัตร เครื่องพิมพ์ ดิสเก็ต (Diskette)

2.3.3.2 ส่วนประกอบของซอฟต์แวร์ ได้แก่

โปรแกรมควบคุมระบบ (System Program)

- . ซีเอ็ม/เอสพี
- . โอเอส/วีเอสวัน
- . ซีไอซีเอส/วีเอส

โปรแกรมงาน (Application Program)

- . Compiler Translator
- . Utilities
- . SORT/MERGE
- . Application Package
  - . SPSS
  - . SAS
  - . TSP
  - . COCENTS

- . CONCOR
- . REPLAN
- . QBE
- . etc

2.3.4 เครื่องมือสำหรับการวัดและการตรวจสอบความสามารถและคุณภาพในระบบ IBM System/370) มีเครื่องมือตรวจสอบความสามารถและคุณภาพของระบบคอมพิวเตอร์ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collectors)
  - 1.1 เครื่องตรวจสอบฮาร์ดแวร์ (Hardware Monitor)
  - 1.2 เอสเอ็มเอฟ (System Measurement Facility)
  - 1.3 ซีทีเอฟ (General Trace Facility)
  - 1.4 ทีเอสที (Time Sharing Trace)
  - 1.5 ไอเอ็มเอส/วีเอสลอค (IMS/VS System Log)
2. ส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม (Analyzers)
  - 2.1 โปรแกรมรายงานการตรวจสอบเครื่อง (Hardware Monitor Report Program)
  - 2.2 โปรแกรมสร้างค่าสถิติ (Statistics Generating Package)
  - 2.3 วิเคราะห์กราฟ เอสเอ็มเอฟ (SMF Graphical Analyzer)
  - 2.4 ไอเอ็มเอส/วีเอส โปรแกรมวิเคราะห์สถิติ (IMS/VS Statistical Analysis)
3. ส่วนที่เป็นส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (Collector and Analyzer)
  - 3.1 เครื่องมือวัดความสามารถและคุณภาพ ซีเอสวัน (VS1 Performance Tool)
  - 3.2 โปรแกรมสำรสนเทศระบบ (System Information Routine)
  - 3.3 โปรแกรมวิเคราะห์ความสามารถและคุณภาพ ซีไอเอสทู (CICS Performance Analyzer II)
  - 3.4 จอพลค่าลัตรี ซีไอเอส (CICS Dynamic Map)

3.5 โปรแกรมรายงานตรวจสอบ ไอเอ็มเอส/วีเอส (IMS/VS Monitor Report Print Program)

2.3.5 เครื่องมือสำหรับการวางแผนและพยากรณ์ ในการดำเนินการเพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลเพื่อการวางแผนและพยากรณ์ของระบบคอมพิวเตอร์ สามารถดำเนินการด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การทำการศึกษาเพื่อหาภาระงานในอนาคตจากผู้ให้บริการ โดยการสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ หรือการพยากรณ์จากข้อมูลภาระงานที่มี โดยหาค่าแนวโน้มต่าง ๆ
2. การพิจารณาลักษณะงานใหม่ที่จะเข้ามาในระบบและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้อยู่ร่วมกัน
3. การปรับปรุงสภาพของระบบในปัจจุบันทั้ง ในส่วนของโปรแกรมควบคุมระบบและโปรแกรมงาน
4. การวางแผนให้สอดคล้องตามแผนหลักของหน่วยงานนั้น
5. การกำหนดรูปแบบจากการประเมินผลความสามารถและคุณภาพตามพารามิเตอร์ของระบบในปัจจุบัน

2.3.6 ลักษณะข้อมูลที่ต้องการ ในการพิจารณาถึงลักษณะข้อมูลที่ต้องการใช้วัดความสามารถและคุณภาพของระบบคอมพิวเตอร์ ลักษณะข้อมูลสามารถแบ่งได้ตามความต้องการต่าง ๆ ดังนี้

1. ตามความต้องการของบุคลากรต่าง ๆ ในหน่วยงานคอมพิวเตอร์
2. ตามเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี
3. ตามชนิดของทรัพยากรระบบ
4. ตามชนิดของโปรแกรมควบคุมระบบ

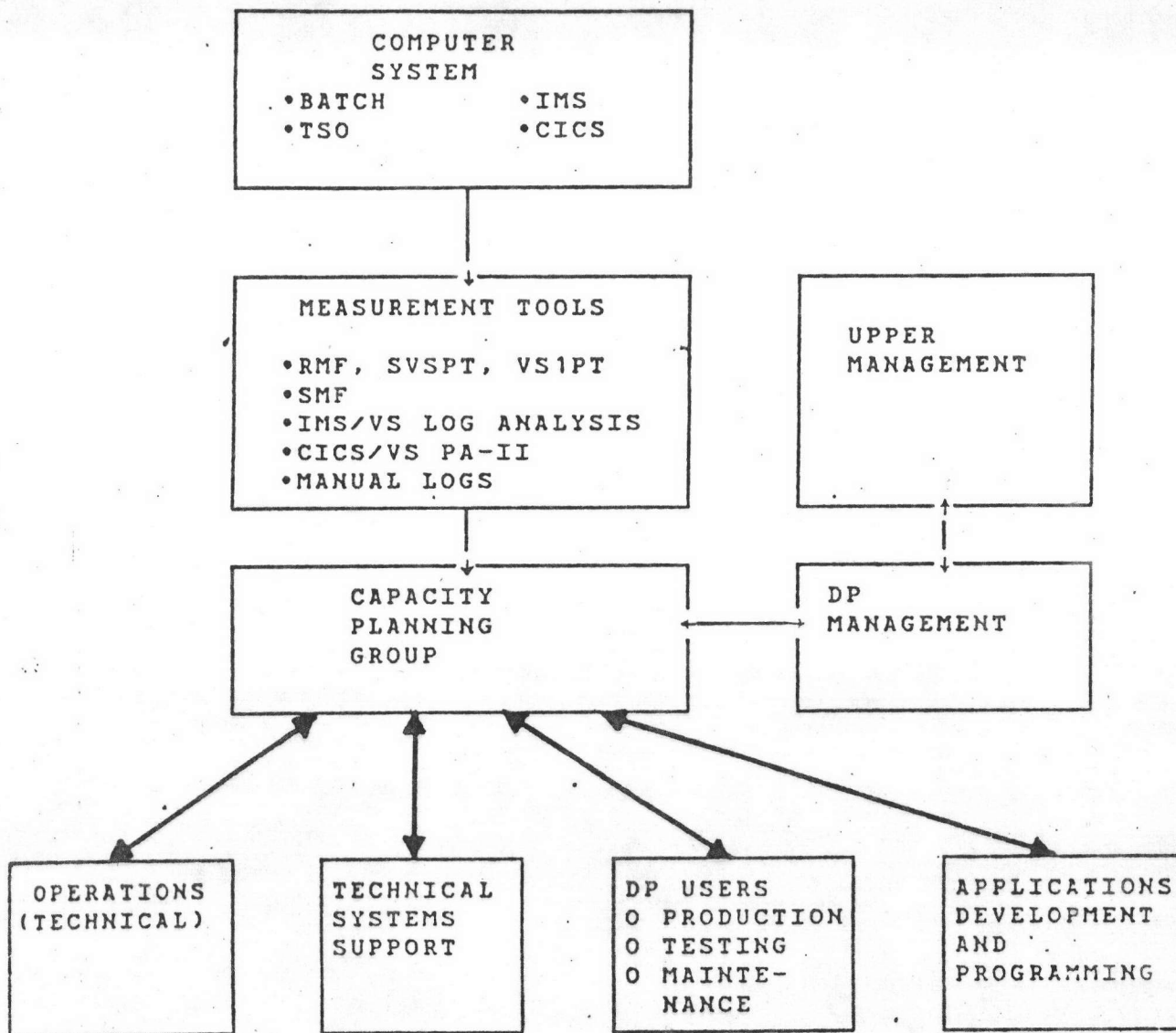
2.3.7 รายงานและขั้นตอนการผลิตรายงาน

รายงานของการประเมินความสามารถและคุณภาพที่จัดทำขึ้นจะออกรายงานตามบุคลากรที่เกี่ยวข้องของระบบคอมพิวเตอร์ และการกำหนดเวลาของการออกรายงานสำหรับบุคลากรต่าง ๆ แตกต่างกันไป โดยการจัดทำรายงานการประเมินความสามารถตามความต้องการของบุคลากรในองค์กรหน่วยงานคอมพิวเตอร์ ดังรูปที่ 2.13 แต่ที่สำคัญสำหรับการรายงานคือ รายงานสำหรับผู้บริหารที่จะต้องเป็นรายงานสรุปและแสดงถึงลักษณะงานที่สำคัญเกี่ยวกับรายงานระดับการให้บริการผู้ให้บริการและความสามารถและคุณภาพของระบบคอมพิวเตอร์ที่จะสามารถทำงานได้ ซึ่งอาจจะแสดงตามลักษณะของธุรกิจของหน่วยงาน หรือกลุ่มผู้ใช้ของหน่วยงาน แสดง

จำนวนและทรานแซกชันที่เกิดขึ้นและเปรียบเทียบกับความสามารถ นอกจากนี้ยังมีส่วนแสดงแนวทางในการตัดสินใจว่าจะปรับปรุงหรือขยายการทำงาน ภาระงาน และการให้บริการในส่วนใด เป็นต้น

ขั้นตอนการผลิตรายงาน ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลความสามารถและคุณภาพแล้วจะมีการจัดทำรายงานดังนี้

- ก. จัดทำรายงานเพื่อบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ด้วยการลดรูปแบบข้อมูลแสดงให้ทราบในรายละเอียดเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน
- ข. จัดทำรายงานเพื่อแสดงความสามารถและคุณภาพในปัจจุบันเพื่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการวางแผน และควบคุมการทำงานตลอดจนผู้บริการ
- ค. จัดทำรายงานสรุปและข้อเสนอแนะเสนอต่อฝ่ายบริหารในการวางแผน การปรับปรุงการดำเนินงาน

รูปที่ 2.13 แสดงการกระจายรายงานความสามารถและคุณภาพในองค์กร